

چالش‌های پیش رو در تولید آبزیان کشور و اعلام اولویت‌های پژوهشی با تاکید بر استفاده از دانش و فناوری هسته‌ای

دکتر محمد افشارنسب

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

چکیده:

تولید آبزیان در دنیا در سال ۲۰۱۲ به رقم ۱۵۸ میلیون تن رسیده است. از این میزان سهم صید از دریاها معادل ۹۱,۳ میلیون تن و سهم آبزی پروری معادل ۶۶,۶ میلیون تن می‌باشد. در ایران تولید آبزیان در سال ۱۳۹۲ معادل ۸۸۰ هزار تن بوده که از این میزان ۵۱۰ هزار تن از دریاها صید شده و ۳۷۰ هزار تن از آبزی پروری تولید گردیده است. بر اساس گزارش سازمان فائو مهمترین چالش‌های پیش رو در تولید آبزیان پرورشی به ترتیب اهمیت عبارتند از بروز بیماریها، هزینه تولید، قیمت آبزیان تولیدی، وضعیت تخم و بچه ماهی تولیدی، دسترسی به مولدین عاری از بیماری، قیمت غذا و سوخت، مشکلات زیست محیطی، استفاده از مواد شیمیائی و آنتی بیوتیکها و در صید از دریاها مهمترین چالشها کاهش ذخایر آبزیان، صید ضمنی، الودگیهای زیست محیطی، تداخل صیدگاههای صیادان خرد و صیادان صنعتی از مهمترین چالشهای پیش رو می‌باشد. در این ماهیان مهمترین اولویتهای پژوهشی برای برون رفت از مشکلات بخش آبزی پروری ارائه راهکارهای فنی برای کنترل و پیشگیری بر بیماریهای آبزیان پرورشی، تولید مولدین عاری از بیماری با توجه به شرایط خاص محیطی هر منطقه، اجرای پروژههای تحقیقاتی در زمینه افزایش تولید به منظور کاهش هزینه ها، پیدا کردن بازارهای جدید صادراتی، تولید محصولات ابزی ارگانیک به منظور کاهش استفاده از آنتی بیوتیک و مواد شیمیائی می‌باشد. در راستای فائق آمدن بر مشکلات صید در دریاها اجرای پروژههای تحقیقاتی به منظور کاهش صید ضمنی، صید مسئولانه در برداشت از ذخایر، جلوگیری از صید غیر مجاز، بهره‌برداری از ذخایر کمتر برداشت شده و مشخص نمودن محدوده صیادان سنتی و صنعتی. نقش کاربردهای هسته‌ای در حل مشکلات و چالشهای پیشرو در تولید آبزیان گسترده و با اهمیت می‌باشد. از مهمترین اولویتهای استفاده از فنآوریهای هسته‌ای در تولید آبزیان، استفاده از این فناوری در بسته بندی و نگهداری از آبزیان تولیدی می‌باشد. همچنین این فناوری در تولید واکسنهای مورد نیاز در بخش آبزیان، تک جنسی کردن ابزیان به منظور افزایش تولید می‌توان اشاره داشت.

واژگان کلیدی: آبزیان، صید، تکثیر و پرورش، چالش، فناوری هسته‌ای.